

שאלות ותשובות לשיון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף לה עמוד ב

א] **אכל מצת דמאי, האם יוצא ידי חובת מצה ומדוע ?**

ב] **לוי נטל מעשר ראשון קודם שהופרשה תרומה, האם הוא חייב להפריש תרומה מן המעשר ומנין ?**

ג] **האם יוצאים ידי חובת מצה במעשר שני או בהקדש שנפדו ?**

ד] **אכל מצה של תרומה או חלה, האם יצא ומדוע ?**

ה] **אכל מצת טבל, האם יצא ידי חובתו ומדוע ?**

א] **יצא.** כיון שהוא ראוי לאוכלה אם יפקיר נכסיו, שכן מאכילים דמאי לעניים.
וכן מאכילים דמאי לאכסניא [חיילות מלכי ישראל שהטילו על בני העיירות לזונם].
כי הואיל ודמאי הוא חומרא בלבד ושהרי רוב עמי הארץ מעשרים, הקילו בה.
- לבית שמאי אין מאכילים דמאי לעניים.

ב] **הקדימו בשבליים:** מפריש תרומת מעשר, ואינו מפריש תרומה גדולה. שנאמר "תרומת ה' מעשר מן המעשר", ולא תרומה ותרומת מעשר מן המעשר.
הקדימו לאחר מירוח: מפריש אף תרומה גדולה, שנאמר "תרימו את כל תרומת ה'".

ג] **נפדו כהלכתם:** יוצאים. ואף שטרם נתן חומש, שאין החומש מעכב.
נפדו שלא כהלכתם: אין יוצאים. כגון הפודה מעשר שני על מטבע שאין לו צורה.
או הפודה הקדש בקרקע ולא בכסף.

ד] **ישראל:** לא יצא, שיוצאים רק במצה שאילו החמיצה היתה אסורה משום חמץ בלבד.
כהן: יצא, שנאמר "מצות" כמה פעמים בפרשה, לרבות מצה שאינה ראויה לכל אדם.

ה] **הדין:** לא יצא, ואפילו בטבל דרבנן, וכגון שנזרע בעציץ שאינו נקוב [כי אסור אף לענין].
ואפילו אם הפריש תרומה ומעשר ראשון, אך לא הפריש מעשר שני או עני.
הטעם: לר' שמעון, משום שיוצאים רק במצה שאילו החמיצה היתה אסורה משום חמץ.
אבל מצת טבל אין איסור חמץ חל עליה, שאין איסור חל על איסור.